

EDITORIAL

Magpakadig-on ngan atuhan an terorista nga todo-gerra han rehimen Duterte

Waray kapareho nga brutalidad an ginhimo han rehimen Duterte ha katawhan han Eastern Visayas hini nga nakalabay nga mga semana. Gin-istraping han AFP-PNP an usa nga pamilya nga gintahapan nira komo mga Pula nga mangaraway. Ginsunog hini an kabablayan han mga mga parag-uma ngan ginduso an gatus-gatos kapamilya nga bayaan an ira mga urukyan. Susrunod nga ginpapatay, ginsisirutan ngan gintatarhug an mga inosente.

Kadungan hini, ginpakusog an gerra han panmuyopoy kontra ha Bagong Hukbong Bayan. An AFP ginbalik an 19th Infantry Battalion ngadto ha Samar ngan nananagawan han pagpadamang han mga tropa. Tinagdamo nga sundalo an gintatambak ha mga baryo, umhanan, ngan kagugub-an para ha ira mga operasyon. Waray pagalang an pagmalgastar hini para ha mga abante nga higamit militar nga

gin-gagamit para ha paniniktik ngan panmomba. Nagwawaldas ini han milyon-milyon para ha mga pakyas nga mga operasyon ha butnga han grabe nga kakablasan, kagutom ngan krisis ha empleyo nga gin-aantos han katawhan.

Bisan pa waray pormal nga deklarasyon, gin-aabat na han katawhan an balaud militar ilarum ni Rodrigo Duterte. Hul-os na an iya pasista nga paghahadi. Madugo, madarahug ngan waray ginpipili an todo-gerra hini.

Kundi usa nga tigre nga papel an rehimen Duterte. Atubangan han nagkakaurusa nga kangalas ngan kusog han katawhan, nagluluya ini. Atubangan han makatadungan nga pakig-away han katawhan, waray ini iba nga hingaradtuan kundi ngadto ha basurahan han kasaysayan.

Kinahanglan bug-os kusog nga makigbisog an katawhan ha ngatanan nga porma han pakig-away agud atu-

AFP, waray kakontra nga BHB ha airstrike ha Mondragon

WARAY KAKONTRA NGA yunit han Bagong Hukbong Bayan an mga tropa han Armed Forces of the Philippines ha ginhimo hini nga *airstrike* ha bungto han Mondragon ha Northern Samar hadton Hunyo 8.

Nagpahayag an BHB-Eastern Visayas (Efren Martires Command o EMC) waray yunit han BHB ha erya adto nga panahon. Kahuman ini maghinambog an 803rd Infantry Brigade, nga naghimo hira han *airstrike* tikang kaagahon tubtub ala-1:30 han kulop kontra ha kunohay nag-aatras nga yunit han BHB. Nagresulta kuno ini ha "grabe nga balyuay han buto."

Gumamit an AFP han *helicopter*, idro, ngan *drone* para ha nasering nga operasyon. Gin-iimbestigahan han BHB an mga inisyal nga sumat han pagkahibang ha maabot 15 kabalay han sibilyan. Napatay liwat kuno an *ground troops* han AFP.

Ginkundenar ni Ka Karlos Manuel, tagapagyakan han Efren Martires Command, an pagmalgastar han AFP para ha ura-ura kamagastos nga operasyon ngan nagbutang han gatus-gatos nga pamilya ha grabe nga kadelikaduhan. Iginhimo liwat an *airstrike* ha panahon nga natikagrabe an krisis ha ekonomiya ngan an pagtalapas ha katungod han katawhan.

Sering pa ni Manuel, maupay pinsaron han mga ordinaryo nga sundalo kun kay ano masayon la para ha ira mga upisyal nga isabak hira ha mga diri asegurado nga operasyon.

"Magmadig-on...", "tikang ha paypay 1

han an terorista nga gerra han rehi-men Duterte. Kinahanglan pukawon, organisahon ngan pagiuson an milyun-milyon para bug-uson an pina-kahiluag nga nagkakaurusa nga prente ha kabaryuhan ngan kasyu-daran agud patalsikon an berdugo, kurakot, pakuri ngan traydor nga hi Duterte.

Kinahanglan ipasulong han ka-tawhan an armado nga rebolusyon. Padayon nga pakusgon an base pan-masa ngan pagiuson para ha gerra han katawhan. Pabalud-balud nga himuon an pagkonsolida ngan pag-pahiluag agud magkamayda an BHB hin wada ha maniobra, agud libre nga makalangoy ha mga teritoryo ngan makaglansar han mga taktikal nga opensiba. Himuon an hiluagan

nga propaganda-edukasyon agud an-damon an masa para ha mas mapin-tas nga kontra-rebolusyunaryo nga gerra ngan pagiuson para ha pagpa-sulong han gerra han katawhan.

Kinahanglan ilansar han BHB an hiluagan ngan suso nga ginerilya nga pakiggerra basar ha natikahiluag ngan natikahilarum nga base pan-masa. Prinsipal nga maglansar han ser-ye han mga batakan nga taktikal nga opensiba kadungan han hiluagan nga mga atritibo nga aksyon. Sirutan an mga pinakalanong nga parupanala-pas han tawhanon nga katungod ha ranggo han kaaway. Pakyason an tinagdako nga operasyon ngan abante nga teknolohiya han kaaway pinaagi han pagpakaupay ha sikreto nga paggios ngan kontra-intelidyens. **L**

"AFP...", "tikang ha paypay 2

Ginsaludaran han EMC an BHB ha Northern Samar ha madinaugon nga paglikay hini ha dako nga pa-ngatake han kaaway. Nanawagan hi Manuel ha ngatanan nga yunit han BHB nga maglansar han mga hilua-gan nga taktikal nga opensiba kontra ha mga pasista nga tropa han rehi-men Duterte. **L**

Pamilya ha Palapag, ginmasaker han 20th IB ngan PNP

USA NGA BUG-OS nga pamilya, lakip an usa nga puya, an waray kaluoy nga ginpangistraping han gintig-ob nga pwersa han Bravo Company han 20th Infantry Battalion ngan han Philippine National Police-Regional Mobile Group ha Palapag, Northern Samar.

Ginpalibutan han mga tropa han AFP-PNP an balay han parag-uma nga hi Zaldy Meraya, 42, ngan han iya tatay ha Brgy. Bagacay hadton Hunyo 20 dapit alas-3 han kaagahon. Ginpauranan nira han bala an pamilya tubtub napatay hi Meraya ngan an umagad niya nga hi Baby Tubino, 38. Grabe naman nga nasamaran an asawa niya nga hi Precy ngan anak nga hi Jolina, aada ha 20 anyos an pangidaron. Kritikal an kundisyon han usa pa niya nga anak nga hi Gina Marie, 16, ngan an usa nga unom ka-bulan nga puya. Tulala ngan diri na nagyayakan hi Precy.

Gintahapan hi Zaldy han kumander han 20th IB nga hi Lt. Col. Juan Gullem komo hitaas nga upisyal han Bagong Hukbong Bayan ngan ginpa-gawas komo "engkwentro" an pag-masaker ha pamilya Meraya. Sasa-

lawdan kuno nira han mandamyento de aresto hi Zaldy kundi kaagahon nira ginhimo an operasyon ngan had-to pa nira ginlalarang nga patayon an parag-uma. Hadton Abril 16, gin-pabuthan han mga sundalo hi Zaldy samtang upod an iya anak nga hi Juvy, 18 ngan hi Tubino ha Brgy. Ca-pacujan han pareho nga bungto. Nai-go ha sugbong hi Zaldy.

Ginkundenar han Commission on Human Rights ngan iba pa nga grupo para ha tawhanon nga katungod ini nga kamadarahug. Sigon ha Na-tional Democratic Front-Eastern Vi-sayas, karuyag ni Gullem nga mabur-sa an P2 milyon nga pabuya nga

ginlalako ni Rodrigo Duterte para ha ka-da kumander han BHB nga mapapatay.

Antes an masaker, ginpanunog han mga sundalo an maabot napulo kabalay ha umhanan han Brgy. Bagacay hadton Hunyo 14. Ginpagawas ni Gullem an maghiripid nga mga balay komo kampo han BHB. Gintahapan liwat nga usa nga Pula nga mangaraway an menor de ed-dad nga ginkuhaan nira han *school ID* tikang ha balay. Tungod ha susrunod nga kamadarahug han AFP-PNP, naduduso nga mag-ebakwet an maabot 100 katawo han nasering nga baryo. **L**

Ginpapintas nga kontra-rebolusyunaryo nga gerra ha Samar

DIRUDIRETSO NGA GINLALANAT han Armed Forces of the Philippines an dedlayn hini nga puypuyon an Bagong Hukbong Bayan antes an paghuman han termino ni Rodrigo Duterte ha 2022. Samtang puros pakyas an mga gintalaan hini nga dedlayn, aada an mga indikasyon han pagpintas han kontra-rebolusyunaryo nga gerra hini. Ha isla han Samar, nakita ini ha dugang nga tropa, abante nga higamit militar ngan ginpadako nga mga operasyon kombat ngan *triad* (kombat-paniktik-saywar) hini nga 2020.

Nasyunal nga prayoridad

Nagpapabilin nga usa ha mga pokus han operasyon han AFP an Samar komo pagpatuman han Memorandum Order 32 ni Duterte nga nag-ngaran hini komo "prayoridad" nga erya ha kampanya kontra-insurhensiya hadton 2018. Hini nga Marso, ginpinanhangbog han kumander han 8th Infantry Division nga hi Maj. Gen. Pio Diñoso III nga maruruba hini an duha nga prente gerilya ha isla. Hul-os ini nga ginpakyas han BHB.

Kundi padayon an paningkamot han AFP nga magpadako ngan magpakusog han kusog-tawuhan. Hini nga Hunyo, linobo ngada ha 13 an batalyon pankombat han AFP-PNP ha isla kahuman ibalik an 19th Infantry Battalion tikang ha North Cotabato ngadto ha San Jorge ngan Matuguinao. Para ha dugang nga kusog, ginmanduan an ngatanan nga batalyon ha bug-os nga nasud nga ha pinakamernos, kinahanglan komponeron hira hin upat nga kumpanya. Nahimo na ini han 20th IB nga nakapakat ha Northern Samar ngan han 78th IB nga aada ha Eastern Samar. Nanawagan liwat an Army nga himuon nga *maneuver battalion* an mga *cadre battalion* sugad han 52nd Cadre Battalion nga aada ha Santa Rita, Western Samar. Ginbalhin na liwat an 78th IB ngadto ha Eastern Samar tikang ha Leyte samtang an 14th IB na an pumakat ha Southern Leyte.

Samtang nagpapadako pa han tropa, mas gin-gagamit han AFP an mga *aerial asset* (aset ha kahanginan sugad han *attack helicopter*, *drone* ngan *fighter jet*) para ha rekonaysans

ngan panmomba. Ginpangunahan an paggamit hini han Central Command, kumand ha operasyon han AFP ha Visayas. Laki ha mga landaw nga paggamit hini amo an ginhimo nga focused military operation (FMO) nga Joint Task Force Storm hadton 2019. Gin-gagamit gihapon ini bisan waray FMO.

Operasyon "dumog" ngan RCSP

Kinahanglan han AFP an dugang nga kusog-tawuhan para ha mga operasyon "dumog," o tinagdako nga operasyon kombat, ha usa tubtub ha pipira nga baryo. Landaw nga pananglitan hini an maabot 120 nga tropa han 20th IB nga nag-operasyon ha Sitio Canonghan, Barangay Osmeña ha Palapag hadton Enero. Gintambakan naman han masobra 100 nga tropa an kada usa ha mga operasyon ha Brgy. Del Pilar, Matuguinao hadton Pebrero ngan ha Brgy. P. Rebadulla, Catubig hadton Abril. An mga nag-operasyon ha Catubig amo an reimpors nga pwersa ha mga nagreyd ha usa nga kampo han BHB. Tikang Enero tubtub Hunyo, damo an mga nailista nga operasyon diin 30-80 nga tropa an nasuyod han kagugub-an para maglanat han yunit han BHB. Kundi hirayo pa liwat ini nga ihap ha 300-400 nga tropa nga ginpagios para ha JTF Storm.

Nailista liwat yana nga tuig an tinagdako ngan panmaihaan nga operasyon Retooled Community Support Program (RCSP), nga ha aktwal mga

operasyon *triad*. Dudrungan nga gintambakan han mga tropa han 87th IB an 33 nga barangay ha mga bungto han San Jose de Buan, Paranas, Motiong, San Jorge, ngan Can-avid para ha RCSP tikang pa hadton katapusan han Mayo. Usa kaiskwad an nakapakat ha kada baryo. Diri pa gihapon nagikan an mga tropa han 20th IB nga naghihimo han RCSP ha upat nga baryo ha Las Navas tikang hadton Marso. Padayon gihapon an RCSP ha burublag nga baryo ha syahan nga distrito han Northern Samar, ngan ha mga bungto han Calbiga ngan Pina-bacdao ha Western Samar.

Mga angay lauman

Katungaan na han tuig kundi nagpapabilin nga pakyas an AFP nga rubon an bisan usa nga prente gerilya ha Samar. Waray yunit han BHB nga hul-os nira nga nalipol. Proyba an pakyas nga *airstrike* ha Mondragon nga akos han BHB nga himuon nga buta ngan bungol an mga abante nga higamit ngan dako nga pormasyon han kaway. Ini nga ginpapintas nga todo-gerra usa nga ayat ha BHB nga padayon nga magpakusog ngan magpahia-ra ha buruhaton pulitiko-militar, pak-yason an katuyuanan nga puypuyon an armado nga rebolusyon, ngan ipasulong an gerra han katawhan ha ngatanan nga gapil. ■

Sumat ha tawhanon nga katungod ha Eastern Visayas

Haros 6,000, biktima han todo-gerra han rehimen Duterte

SUBAY HA MGA inisyal nga sumat nga nakarawat han *Larab*, diri mamenos ha 5,869 katawo an nagin biktima han magkalain-lain nga klase han panalapas ha tawhanon nga katungod ha Eastern Visayas tikang Enero 1 tubtub Hunyo 21. Katugbang ini han 34 nga biktima han pagpatay, iligal nga pangaresto, panarhug ngan iba pa nga pangabuso ha kamot han mga pasista nga tropa han rehimen Duterte kada adlaw. Ginbuhat ini nga mga krimen ha panahon nga gin-aantos han katawhan an grabe nga kakurian, destroso han kalamidad, ngan pandemya nga COVID-19.

Hini nga mga kaso, 84% por-syento an nahitabo ha Northern Samar. Gin-ngaranan na hadton 2018 han 803rd Infantry Brigade an Northern Samar komo "balwarte" han Bagong Hukbong Bayan ha bug-os nga nasud, diin an mga bungto han Catubig, Las Navas ngan Palapag kuno an pinakamakusog. Dinhi nga mga bungto liwat nahitabo an kadam-an han mga nailista nga kaso. Sumunod ha Northern Samar an Leyte (12%), Western Samar (2.4%) ngan Southern Leyte (1.2%).

Pagpatay, pagtortur ngan pangastigo. Waray na gud sinasanto an rehimen Duterte. Ginhimo hini an grabe kabrutal nga mga kaso han ekstrahudisyal nga pagpatay ngan pagtortur ha mga lider-masa, mga ordinaryo nga sibilyan, ngan bisan hadto anay rebolusyunaryo nga gin-pili na nga "pumahuway" ngan maiha na nga diri aktibo. Diri nakukuntento an mga pasista nga tropa ha direkta nga pagpatay kundi kinahanglan madarahug an ira pamaagi, sugad han pangistraping ha Palapag ngan pagtortur kanda Allan Aguilando ngan Carlito Badion. Pagpakalas ngan panhadlok an tuyo han AFP-PNP.

Ginpagawas liwat han militar nga mga "engkwentro" an mga ekstrahudisyal nga pagpatay ngan gintahapan nga mga kumander han BHB an ira mga biktima. Naglalaway an mga upisyal militar ha ginsaad ni Duterte nga P2 milyon nga patong ha ulo para ha kada upisyal han BHB.

Iligal nga pangaresto ngan arbitrario nga detensyon. Ginhimo liwat han rehimen Duterte an serye han iligal nga pangaresto ngan pag-salawad han hinimu-himo nga kaso kontra ha mga aktibista ha kabaryuhan ngan kasyudaran. Landaw an kaso han tinagdamo nga pangaresto ha 15 nga parag-uma ha Palapag hadton Enero ngan ha Tacloban 5 hadton Pebrero. Ginsumat liwat an susrunod nga pandakop ha mga aktibista, sugad han mag-asawa nga aktibista ha Leyte ngan kaapi han mga ligal nga organisasyon masa ha Northern Samar. Gintatahapan ini hira komo mga kaapi han BHB.

Pwersahay nga pag-ebakwet, panarhug, ngan intimidasyon. Tinagdamo nga komunidad an ginpailarum ha ginpapintas nga militarisasyon pinaagi han Retooled Community Support Program ngan mga operasyon kombat, nga nagduso ha haros duha kayukot nga taghimaryo nga mag-ebakwet. Hini nga mga operasyon, ginhimo han mga sundalo an hiluagan nga panarhug ngan panhadlok pinaagi han interogasyon, piniritay nga pagpas-render, pagsesensus ha gab-i, paglimita han mga nakadto ha uma, pagtukod han mga tsekpoynnt ngan pag-imponer han korpyu. Waray mag-paulang an AFP-PNP ha unilateral nga ukoy-bubto nga gindeklara han rehimen Duterte agud himuon an dirudiretso nga operasyon. Lugod, gin-gamit pa nira an isyu han COVID-19 komo tahub ha ginpakusog nga presensya ha mga baryo ngan limitahon an mobilidad han masa. ■

MGA BIKTIMA HAN TODO-GERRA HA EASTERN VISAYAS (ENERO 1 – HUNYO 21 2020)

<p>9 EKSTRAHUDISYAL NGA PAGPATAY</p> <p>5 PAKYAS NGA PAGPATAY</p> <p>9 TORTYUR, PANGASTIGO</p> <p>30 ILIGAL NGA PANGARESTO, DETENSYON</p>	<p>66 PANHIBANG HAN PROPYEDAD</p> <p>2,590 PANARHUG, PAN-GIGIPIT, PANHADLOK</p> <p>3,799 BLOKEYO HA PAGKAON</p> <p>1,782 PWERSAHAY NGA PAG-EBAKWET</p>
---	--